

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: reactie Parkhaven
Datum: donderdag 16 januari 2020 7:41:52

Beste [REDACTED]

Bedankt voor jullie reactie. Ik heb hem direct doorgezet naar de projectleider en ook namens haar bedankt. We gaan hier mee verder en ik houd jullie op de hoogte van het vervolg.

Hartelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]
 Monumenteninspecteur
 Gemeente Rotterdam
 Stadsontwikkeling
 BWT - Monumenten en Cultuurhistorie
 De Rotterdam, Wilhelminakade 179
 Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam
 ☎: 06-[REDACTED]
 🌐: www.rotterdam.nl/monumenten

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@cultureelerfgoed.nl>

Verzonden: dinsdag 14 januari 2020 13:32

Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@rotterdam.nl>

CC: [REDACTED] <[REDACTED]@cultureelerfgoed.nl>

Onderwerp: reactie Parkhaven

Beste [REDACTED]

Naar aanleiding van de presentatie vorige week van het 'unsolicited proposal' en het concept toetsingskader hebben we afgesproken dat we een reactie zouden geven per mail, voorafgaand aan de presentatie aan de raad op 15 januari.

We hebben na de presentatie de locatie bezocht, het document bestudeerd en nog wat andere stukken er even weer bij gepakt. Dit heeft geleid tot onderstaande reactie, waarbij we vanuit een analyse van de cultuurhistorische waarden en essenties van de monumenten meegeven wat van belang is om te handhaven bij nieuwe ontwikkelingen. Gezien de korte termijn sturen we nu een reactie per mail, een reactie per officiële brief kan nog volgen indien gewenst.

Vriendelijke groet, [REDACTED]

Voor deze reactie is onder meer gekeken naar de toelichting op het beschermd gezicht Scheepvaartkwartier, de registeromschrijvingen waarin de cultuurhistorische waarden zijn beschreven en verschillende analyses gemaakt in opdracht van de gemeente Rotterdam, zoals de cultuurhistorische analyse Hoboken door het bureau SteenhuisMeurs uit 2008. Tevens is het Masterplan dat in 2011 is opgesteld voor Het Park in ogenschouw genomen.

Het plangebied bezit cultuurhistorische waarden waar in de ruimtelijke ontwikkelingen rekening mee is te houden. Het betreft een groene parkstrook met daarin de als rijksmonumentaal complex beschermde Maastunnel met ventilatiegebouwen en toegangsgebouwen, de Euromast (rijksmonument) en het plangebied grenst direct aan Het Park (rijksmonument). Tevens grenst

het direct aan het beschermd stadsgezicht Scheepvaartkwartier. Bij de rijksmonumenten en het beschermd stadsgezicht gaat het om een nationaal belang.

De parkstrook is in gebruik als ontsluiting van de Euromast, voor recreatieve doeleinden waaronder een midgetgolfpark, voor wandelaars. De monumenten Het Park en de Euromast (en de daaraan verbonden parkstrook) hebben een functie als recreatiegebied voor de gehele stad en voor bezoekers. De belevingswaarde van de rijksmonumenten in dit gebied is essentieel.

Het rijksmonument Het Park is in de 19e eeuw ontworpen door de bekende landschapsarchitecten Zocher. Met het Museumpark is het één van de twee belangrijkste groene ruimtes in de binnenstad. Het Park is bewust zo aangelegd, dat er een groene idylle zou ontstaan zonder zicht op de haven. Karakteristiek voor Het Park is dat een introvert karakter heeft en begrensd is door dijken. Al vóór Het Park werd aangelegd, bestond hier een structuur van groen beplante dijken met daaraan gelegen uitspanningen en buitenplaatsen. Het ontwerp van Het Park is op deze oudere structuur aangepast. Deze duidelijke groene begrenzing van Het Park, waar de dijken onderdeel van uit maken, is van belang voor het behoud van het introverte karakter van het rijksmonument. Het is van belang dat de duidelijke begrenzing ook bij nieuwe ontwikkelingen blijft bestaan.

De wens om Het Park een meer comfortabele verbinding te geven vanaf de Euromast is begrijpelijk. Vervanging van de huidige brug stuit niet op bezwaren. Een overbrugging vanuit Het Park naar de Euromast kan echter niet te breed zijn, anders wordt de essentiële karakteristiek van de duidelijke groene begrenzing verstoord.

Het Maastunnelcomplex is aangelegd in de groenstrook tussen Het Park en de Parkhaven in de periode 1937-1942. Na voltooiing is het deel van de groenstrook dat niet voor de Maastunnel was gebruikt voor de open tunnelbak als groenstrook ingericht. In het zicht vanuit het groen naar de rivier staan nu de monumentale ventilatiegebouwen naar ontwerp van A. van der Steur. Het is van belang dat het tracé van het Maastunnelcomplex en de open tunnelbak in het groen goed herkenbaar blijven. Een nieuwe dwarsverbinding vanuit Het Park naar de Euromast moet de ervaring van het rijden in de open tunnelbak en het inrijden van de tunnel niet verstoren.

De Euromast is niet alleen een lokaal, maar een nationaal icoon. Daarom is het door de Minister van OCW beschermd als rijksmonument. Het is één van de selecte groep rijksmonumenten (ca. 180) die als toonbeelden van de Wederopbouwperiode 1940-1965 zijn aangewezen. Aanwijzing gebeurde op verzoek van de eigenaar, de Merwedegroep BV. Het College van B&W heeft de Minister positief geadviseerd inzake het verzoek tot aanwijzing. De Euromast was immers al in 2000 als gemeentelijk monument aangewezen vanwege de uitzonderlijke architectonische en cultuurhistorische kwaliteiten. De gemeente ziet de Euromast als één van de belangrijkste iconen van de naoorlogse Rotterdamse architectuur. De Raad van Cultuur ziet de Euromast als icoon van de wederopbouw van Rotterdam.

De Euromast is gerealiseerd als bouwwerk in een groenstrook, ter gelegenheid van de internationale tuinbouwtenoonstelling Floriade, een publieksmanifestatie in 1960. Vanwege de betekenis als oriëntatiepunt in het stadsilhouet is de Euromast van belang. Hierbij spelen de volgende aspecten een belangrijke rol : de hoogte, de hoofdvorm en de markante vrije ligging aan de Maasoever en de nog gave relatie met de omgeving waarop de mast vrije uitzichten geeft zoals het 19-eeuwse stadspark en het knooppunt van verkeerswegen.

Opvallend is dat in diverse documenten de Euromast telkens wordt afgebeeld vanuit de lucht in plaats van vanaf het maaiveld. Voor de inwoners én bezoekers van Rotterdam is de beleving vanaf maaiveld echter het belangrijkste. Hierbij gaat het om de beleving voor wandelaars, hardlopers fietsers, bezoekers van de Euromast en automobilisten vanaf het verkeersplein en gebruikers van de Maastunnel. De beleving bestaat uit de totale beleving, het gaat niet alleen om de beleving van de bovenkant van de Euromast of vanuit de Euromast.

In het huidige voorstel wordt de Euromast opgenomen in de bebouwing. Dit doet afbreuk aan de stedenbouwkundige betekenis van de Euromast als icoon in het groen. Door de Euromast op te nemen in bebouwing wordt hij losgemaakt van de groene context op het maaiveld. Omdat hiermee de essentie van de Euromast als uitkijktoren in het groen wordt aangetast is dit een ongewenste ontwikkeling.

De stedenbouwkundige betekenis, de ervaring als iconisch bouwwerk, oprijzend uit het groen is een essentieel onderdeel van de monumentale waarde. De stedenbouwkundige kwaliteit van de Euromast is gerelateerd aan de maat en afmetingen van het groene grondvlak waarin hij is geplaatst.

Voortzetting van de stedenbouwkundige betekenis van Euromast is afhankelijk van de afmetingen van het groen, waarin deze is gesitueerd en de maat en situering van belendende bouwvolumes. De verbinding van de Euromast met Het Park is eveneens onderdeel van de stedenbouwkundige kwaliteit van het monument.

Het is voor de beleving van dit rijksmonument **essentieel** om:

- de vrije ligging van de Euromast te waarborgen
- het kenmerk dat de Euromast oprijst uit het groen te handhaven
- relatie tussen het gebouwhoogte en het grondvlak te analyseren om de betekenis te kunnen handhaven van een gebouw in het groen
- de sokkel en de onderbouw te kunnen blijven zien, de onderbouw die uitkraagt boven het maaiveld
- de beleving vanaf het knooppunt van verkeerswegen goed in ogeschouw te nemen
- het uitzicht vanaf de scheepsbrug over de havens te behouden

Het realiseren van enige bebouwing in de genoemde groenstrook is voorstelbaar. Ruimtestudies en visualisaties op basis van vooraf bepaalde visualisatiepunten moeten uitsluitsel geven over plaats, positie en hoogte van de te realiseren bebouwing rond de Euromast om de stedenbouwkundige betekenis van de Euromast te continueren. Zowel de beleving vanuit de stad, vanaf het kruispunt van de GJ de Jongweg met de Westzeedijk, als vanaf de Nieuwe Maas is daarbij maatgevend.

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Amendement parkhaven
Datum: dinsdag 4 februari 2020 12:40:04
Bijlagen: [20 Amendement A Betrek rijksdienst cultureel erfgoed bij masterplan Parkhaven.pdf](#)

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Gemeente Rotterdam
Stadsontwikkeling
BWT | Monumenten - Cultuurhistorie
De Rotterdam, Wilhelminakade 179
Postbus 6575 3002 AN
Telefoon 010 - [REDACTED]
www.rotterdam.nl

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: Rotterdam Parkhaven planvorming
Datum: woensdag 19 februari 2020 9:29:11

Goedemorgen,

De ontwikkelingen rond Parkhaven zijn nu in een stroomversnelling nadat de Raad heeft ingestemd met het Toetsingskader Parkhaven.

Daarbij onder andere een amendementen dat de betrokkenheid van de RCE moet borgen bij het Masterplan Parkhaven, zodat de cultuurhistorische waarde van de rijksmonumenten in dit plan gewaarborgd zijn. Er wordt om een advies van de RCE gevraagd bij de aanbieding van het Masterplan Parkhaven aan de gemeenteraad.

In het toetsingskader staat nu:

“De inpassing van de overkapping van het Maastunneltracé, de bebouwing rondom de Euromast en de inpassing van het Ventilatiegebouw dienen nader afgestemd te worden met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed door de initiatiefnemer.”

In verlengde hiervan zou ik de tweede helft van onze afspraak op 3 maart tijd hiervoor willen inruimen. Zijn jullie dan allebei aanwezig?

Ik hoor graag van jullie.

Hartelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]
 Monumenteninspecteur

Gemeente Rotterdam

Stadsontwikkeling

BWT - Monumenten en Cultuurhistorie

De Rotterdam, Wilhelminakade 179

Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam

☎: 06- [REDACTED]

🌐: www.rotterdam.nl/monumenten

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Parkhaven verslag overleg RCE 03032020
Datum: donderdag 19 maart 2020 16:22:20
Bijlagen: [20200303 verslag Parkhaven RCE.pdf](#)

Beste mensen,
Bijgaand het verslag van het overleg op dinsdag 3 maart jl. met de RCE.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Monumenteninspecteur
Gemeente Rotterdam
Stadsontwikkeling
BWT - Monumenten en Cultuurhistorie
De Rotterdam, Wilhelminakade 179
Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam
☎: 06-[REDACTED]
🌐: www.rotterdam.nl/monumenten

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: 20200319_ParkHaven_studie inpassing Euromast_lowres.pdf
Datum: woensdag 25 maart 2020 15:59:24

Tuurlijk, zit alleen met een telefoon die blokkeerde en nu in een update zit. Dus kan ook andersom, kan ik jou straks even bellen?

Groet, [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@cultureelerfgoed.nl>
Verzonden: woensdag 25 maart 2020 15:54
Aan: [redacted] <[redacted]@rotterdam.nl>; [redacted]
 <[redacted]@cultureelerfgoed.nl>
CC: [redacted]@rotterdam.nl; [redacted]
 [redacted]@cultureelerfgoed.nl
Onderwerp: RE: 20200319_ParkHaven_studie inpassing Euromast_lowres.pdf

Kan ik je hier even over bellen [redacted]

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@rotterdam.nl]
Verzonden: woensdag 25 maart 2020 15:48
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: 20200319_ParkHaven_studie inpassing Euromast_lowres.pdf

Hallo [redacted] en [redacted]
 Hebben jullie al kunnen kijken? Ik hoor graag of en wanneer we een afspraak in kunnen planen. Er zit nogal druk op. De trein van Parkhaven gaat nog volop door en werkt naar een definitief NvU. Daar heb ik graag jullie inbreng nog bij.
 Ik hoor graag van jullie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]
 Monumenteninspecteur
 Gemeente Rotterdam
 Stadsontwikkeling
 BWT - Monumenten en Cultuurhistorie
 De Rotterdam, Wilhelminakade 179
 Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam
 ☎: 06-[redacted]
 🌐: www.rotterdam.nl/monumenten

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 23 maart 2020 08:23
Aan: [redacted] <[redacted]@cultureelerfgoed.nl>; [redacted]
 <[redacted]@cultureelerfgoed.nl>
CC: [redacted]@rotterdam.nl; [redacted]
 [redacted]@cultureelerfgoed.nl
Onderwerp: 20200319_ParkHaven_studie inpassing Euromast_lowres.pdf

Goedemorgen [redacted] en [redacted]
 De jongens van Culd (Parkhaven) zijn hard aan het werk en willen graag op korte termijn met jullie

verder overleggen.

Naar aanleiding van jullie eerste reactie hebben ze bijgaande studie gemaakt naar de inpassing en de overbrugging.

Hun conclusie is nu dat een plein van 80 meter de Euromast meer ruimte geeft zonder het ensemble van gebouwen op te breken. Er is geen beeld van wat gebeurt als de ruimte nog groter wordt. Maar als ik geloof dat dan de hele opzet op de schop moet omdat de ruimte tussen de bouwblokken te klein wordt. Dan zouden ze blokken moeten gaan samenvoegen.

Bij de oversteek is duidelijk dat ze ook hogere beplanting willen plaatsen. Hierdoor zal de overbrugging noodzakelijk breder en dikker worden. Ik heb eerder aangegeven dat het ook gaat om licht dat naar beneden valt en dat met deze vormgeving de overbrugging de uitstraling krijgt van een tunnel voor de tunnel. Ik kan me een bredere overbrugging voorstellen als dit meer een netwerk is met openingen/sparingen waardoor daglicht heen op de rijbaan valt. Hoger opgaand groen lijkt mij niet aan de orde, omdat dan de ervaring van een overkluizing van de traverse en de herkenbaarheid van het begin van de tunnelmond onvoldoende zichtbaar blijft.

Wat betreft de positionering wil ik alleen opmerken dat de brug aan de zuidzijde lag aangezien hier ook de entree is. De optie van 80 meter met een overkluizing zuidelijk van de mast lijkt mij dan ook een betere plaats. Ook omdat hiermee weg gebleven wordt van de knik in de wand (ten noorden van de mast) waar de traverse verbreedt naar het kruispunt en weg van de daar liggende garagegebouw.

De vraag nu of we op korte termijn een overleg kunnen inplannen (via MS Teams oid) om met hen te bespreken of ze op de goede weg zijn etc.

Vanuit het projectteam wordt nog een planning gehanteerd dat het masterplan voor de zomer door de raad zou kunnen worden vastgesteld. Daarbij wordt veel waarde gehecht aan jullie inbreng.

Ik hoor graag van jullie (en als het even kan met een agenda voorstel ;-)).

Hartelijke groet,

[Redacted signature]

[Redacted name]

Monumenteninspecteur

Gemeente Rotterdam

Stadsontwikkeling

BWT - Monumenten en Cultuurhistorie

De Rotterdam, Wilhelminakade 179

Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam

☎: 06-[Redacted]

🌐: www.rotterdam.nl/monumenten

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.

Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.

Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Parkhaven ruimtelijke analyse
Datum: maandag 30 maart 2020 8:04:24
Bijlagen: [image001.png](#)

Goedemorgen [REDACTED] en [REDACTED]

De ontwerpers van Parkhaven hebben mij gebeld naar aanleiding van jullie opmerkingen. Ze zeggen dat zij een onderzoek hebben gedaan met hun maquette om te bepalen wanneer een duidelijke verbetering van de ruimte ontstond. Door de massa's te verschuiven en zo verschillende opstellingen te beoordelen. Hieruit kwam de nu voorgestelde 80 meter.

Ik gaf aan dat dat in ieder geval niet duidelijk uit hun stukken kwam en dat er geen heldere analyse was. Volgens hen zou het mogelijk sneller gaan als gezamenlijk werd gekeken naar de maquette en de stappen die zij hadden gemaakt. Zij zouden dit graag met een video sessie met jullie doen. Dan kunnen jullie ook eventuele nadere vragen stellen en aangeven hoe jullie e.e.a. uitgewerkt zouden willen zien.

De vraag nu is of jullie hiervoor nu een moment vrij willen maken of dat zij eerst nog meer moeten aanleveren. Hebben jullie in het laatste geval een voorbeeld van een goede studie? En in het eerste geval, wanneer zou dat dan kunnen?

Ik hoor graag van jullie.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Expert

Gemeente Rotterdam

Stadsontwikkeling

BWT - Monumenten en Cultuurhistorie

De Rotterdam, Wilhelminakade 179

Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam

Website www.rotterdam.nl

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.

Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Offerte / Plan van aanpak - Cultuurhistorische analyse Parkhaven
Datum: donderdag 23 april 2020 15:41:20
Bijlagen: [2020_04_13_Parkhaven \(reactie\).pdf](#)

Beste [REDACTED],

Met de RCE hebben we nog even gekeken naar het PvA. Het is positief dat Steenhuis en Meurs zelf bij het onderzoek betrokken zijn. De opzet is goed, maar de vraag zou nog wat nader aangescherpt kunnen worden. Ik heb in het stuk een aantal opmerkingen geplaatst om dit te verduidelijken. SteenhuisMeurs kan de vraagstelling en het PvA hierop aanpassen. Het is goed om de sessies met alle partijen samen te houden, zodat iedereen op de hoogte is en het uiteindelijke rapport ook aan ieders verwachtingen voldoet en gedragen wordt.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Monumenteninspecteur
 Gemeente Rotterdam
 Stadsontwikkeling
 BWT - Monumenten en Cultuurhistorie
 De Rotterdam, Wilhelminakade 179
 Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam
 ☎: 06-[REDACTED]
 🌐: www.rotterdam.nl/monumenten

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]
 Verzonden: dinsdag 21 april 2020 12:09
 Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@rotterdam.nl>; K [REDACTED]
 [REDACTED]@rotterdam.nl>
 Onderwerp: Offerte / Plan van aanpak - Cultuurhistorische analyse Parkhaven

Hallo [REDACTED],

Bijgaand offerte / plan van aanpak van Steenhuis Meurs mbt het maken van een cultuurhistorische analyse voor het project Parkhaven.
 In deze offerte / Plan van Aanpak staan de vraagstelling en werkzaamheden omschreven. Wij denken dat dit een juiste invulling.

Mochten jullie aanvullingen danwel opmerkingen horen wij dit graag.

Uiteraard gaan wij met Steenhuis Meurs in gesprek over de doorlooptijd en de mogelijkheid voor tussentijdse rapportage e.d.

Graag vertrouwelijk omgaan met de financiële paragraaf.

Zie graag jullie reactie tegemoet.

[REDACTED]

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Parkhaven conceptrapportage
Datum: donderdag 18 juni 2020 15:21:39

Ha [redacted] en [redacted]
 In verband met de agenda's bij ons heb ik voorgesteld naar de ontwikkelaar om af te spreken van 13:30 tot max. 15:00. Ik wacht hun reactie nog af.
 Heb gevraagd om de stukken wel vooraf al toe te sturen, maar of ze dat ook echt doen...
 In ieder geval goed om even voor te bespreken. Willen jullie dat direct ervoor doen? Een ander moment kan mogelijk ook, laat maar even weten wat bij jullie zou kunnen.

Hartelijke groet,

[redacted]

[redacted]
 Gemeente Rotterdam
 Stadsontwikkeling
 BWT - Monumenten en Cultuurhistorie
 De Rotterdam, Wilhelminakade 179
 Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam
 ☎: 06-[redacted]
 🌐: www.rotterdam.nl/monumenten

Van: [redacted] <[redacted]@cultureelerfgoed.nl>
Verzonden: donderdag 18 juni 2020 12:25
Aan: [redacted] <[redacted]@rotterdam.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@cultureelerfgoed.nl>
Onderwerp: RE: Parkhaven conceptrapportage

Ha [redacted]

Donderdagmiddag 25/6 is prima wat ons betreft. Misschien handig om vooraf nog even contact te hebben?

Groet van

[redacted]

Van: [redacted] <[mailto:[redacted]@rotterdam.nl]>
Verzonden: woensdag 17 juni 2020 9:34
Aan: [redacted]
Onderwerp: Parkhaven conceptrapportage

Goedemorgen [redacted] en [redacted]
 Morgen krijgt de ontwikkelaar als opdrachtgever het eerste concept van Steenhuis Meurs te zien. Het voorstel is nu om volgende week dit gezamenlijk te bespreken met de gemeente en RCE. Hoe ziet jullie agenda eruit. Hun voorstel is donderdag middag. Dit is voor mij een lastige middag. Ik kan mogelijk begin van de middag vrij maken, tot 15:00.
 Ik hoor graag jullie mogelijkheden.

Hartelijke groet,

[redacted]

[redacted]
 Monumenteninspecteur
 Gemeente Rotterdam
 Stadsontwikkeling
 BWT - Monumenten en Cultuurhistorie
 De Rotterdam, Wilhelminakade 179

Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam

☎: 06-[REDACTED]

🌐: www.rotterdam.nl/monumenten

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Cultuurhistorische analyse Parkhaven
Datum: dinsdag 23 juni 2020 9:35:07
Bijlagen: [image001.png](#)

Goedemorgen [redacted] en [redacted]
 Donderdag is het overleg over Parkhaven om 13:30. De uitnodiging zal door de gemeente worden verzonden.

Vanuit de gemeente schuiven mogelijk ook nog [redacted] (Stedenbouw) en [redacted] (landschap) aan.

Hieronder zit de link naar de conceptrapportage.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Gemeente Rotterdam
 Stadsontwikkeling
 BWT | Monumenten en Cultuurhistorie
 De Rotterdam, Wilhelminakade 179
 Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam
 Telefoon 06-[redacted]
 Website www.rotterdam.nl/monumenten

Van: [redacted]

Verzonden: maandag 22 juni 2020 20:06

Aan: [redacted] <[redacted]@rotterdam.nl>

CC: [redacted]@rotterdam.nl; [redacted]
 [redacted]@steenuismeurs.nl>

Onderwerp: Re: Cultuurhistorische analyse Parkhaven

Hallo [redacted]

Ja de afspraak staat voor donderdag a.s. 25/6 om 13.30 uur.
 I.v.m. agenda's zal dit een MS team overleg moeten worden.

Als jullie (gemeente) de uitnodiging willen versturen, dan graag.

Vanuit onze kant aanwezig:

- [redacted]@steenuismeurs.nl
- [redacted]@steenuismeurs.nl
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Verder :

- [redacted]
- [redacted]
- RCE (contactpersonen)

[redacted] zal een toelichting geven op het concept rapportage Cultuurhistorisch analyse

Parkhaven.

Met deze link is de rapportage te downloaden: <https://we.tl/t-x9DmIMWN4g>

[REDACTED]

[REDACTED]

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Re: Parkhaven
Datum: donderdag 25 juni 2020 21:10:29

Beste [REDACTED]

Ik had precies hetzelfde idee tijdens die workshop. Ik merk we dat de projectleider graag overal van op de hoogte is (ik heb hem nog gesproken erna) - maar ik kan me we voorstellen dat hij dit een goed idee vindt. Laten we in elk geval bellen morgen, ik ben bereikbaar op [REDACTED]. Groet, [REDACTED]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 25 jun. 2020 om 21:02 heeft [REDACTED] [REDACTED]
<[REDACTED]@cultureelerfgoed.nl> het volgende geschreven:

Dag [REDACTED],

Naar aanleiding van het overleg vanmiddag heb ik nog gebeld met [REDACTED]. Het is een zoektocht hoe we nu vanuit de RCE onze rol goed kunnen vervullen in dit ongewone proces. De waarden die daarbij een rol spelen zijn door jullie uitgebreid en zorgvuldig in beeld gebracht. Het belang van goed onderzoek als basis voor de ontwikkelingsfase komt ook nu weer helder naar voren. Maar ook het kader is daarbij belangrijk. [REDACTED] en ik vroegen ons af of het een idee is om een keer met gemeente, SteenhuisMeurs en RCE bij elkaar te gaan zitten om één en ander in een workshopvorm te bespreken. Wellicht kan op die manier het proces worden verdiept en bespoedigd. Ik heb met [REDACTED] afgesproken dat ik contact met je zou opnemen. Heb je tijd om dit even telefonisch te bespreken morgen?

Hartelijke groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Parkhaven
Datum: dinsdag 30 juni 2020 16:01:54

Bel me even [REDACTED]

Verzonden vanuit [Mail](#) voor Windows 10

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 30 juni 2020 16:01
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Parkhaven

Ha [REDACTED],

We zouden nog contact hebben over het toevoegen van ontwikkelingskaders in het onderzoek. Kun je daar al iets over zeggen. Gaan die nog worden toegevoegd of wordt er een andere richting ingeslagen?

Hartelijke groet

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: aanvulling concept rapportage Cultureelhistorische analyse Parkhaven - uitgangspunten
Datum: woensdag 1 juli 2020 23:20:24
Bijlagen: [image001.png](#)
[2020_06_30 Parkhaven uitgangspunten - concept.pdf](#)

Hallo allen,

Bijgaand n.a.v. ons overleg van vorige week met de RCE treffen jullie bijgaand het aangepast hoofdstuk 3 van de rapportage Cultuurhistorische analyse Parkhaven in concept aan. Zoals verzocht zijn de uitgangspunten door Steenhuis Meurs nader / uitgebreider omschreven.

Volgende week hebben wij een vervolg afspraak gepland. Het voorstel is om in dit overleg :

1. de aanpassingen – aanvullingen op de rapportage te bespreken / toelichting - SteenhuisMeurs
2. De VOF toelichting geeft op het plan i.r.t. de te borgen waarden – VOF Parkhaven
3. Bespreken – brainstormen eventuele impactpunten nav rapportage irt plan

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van:**Aan:**

[redacted]@rotterdam.nl;

[redacted]@steenhuismeurs.nl";

[redacted]@steenhuismeurs.nl";

Onderwerp:

Re: CH analyse | Parkhaven

Datum:

woensdag 8 juli 2020 14:58:28

Beste allen,

Voor morgen staat het vervolgoverleg mbt het plan Parkhaven gepland.

Dit overleg staat gepland als MS teams overleg, ons voorkeur zou zijn om bij ons op het projectbureau af te spreken waar al ons materiaal aanwezig is inclusief maquette. Graag reactie dit mogelijk is / bezwaar heeft om op locatie af te spreken? Mochten dit moeilijk worden, houden wij MS teams overleg aan.

Agenda

- Toelichting – bespreken nadere uitwerking uitgangspunten plan obv Culthuurhistorische analyse om tot een vaststelling van rapport te komen
- Projecteren van het plan Parkhaven aan geformuleerde uitgangspunten
- Reflectie op plan obv geformuleerde uitgangspunten;

Van: [redacted]@rotterdam.nl**Wanneer:** 12:00 - 14:00 9 juli 2020**Onderwerp:** CH analyse | Parkhaven**Locatie:** Microsoft Teams-vergadering

2/7/2020

Beste allen,

Op verzoek van [redacted] graag overleg mbt de Cultuurhistorische analyse van Parkhaven.

Mvg,

Deelnemen aan Microsoft Teams-vergadering

[Meer informatie over Teams](#) | [Opties voor vergadering](#)

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: Definitief concept rapport Cultuurhistorische analyse Parkhaven
Datum: zondag 12 juli 2020 13:36:00

Beste allen,

Bijgaand de link voor het downloaden van het definitief concept rapport Cultuurhistorische analyse Parkhaven nav ons overleg van donderdag jl.

Volgende afspraak is op woensdag 15 juli a.s. om 14.00 – 15.30 uur.

Locatie : Gebouw De Kroon
 Schiemond 20-22. Rotterdam

Note: Voor degene die niet eerder in onze projectruimte zijn geweest, kunnen het beste even mij bellen dan wordt je beneden opgehaald
 Telefoon [redacted]

CuldInbo zullen hiervoor verbeeldingen – zichtpunten maken om zodoende de uitgangspunten van de rapportage te vertalen naar het plan.

Op de locatie is ook de maquette van het plan aanwezig.

Tot woensdag

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]@steenuisneurs.nl>
Datum: vrijdag 10 juli 2020 om 22:49
Aan: [redacted]
CC: [redacted]@steenuisneurs.nl>
Onderwerp: concept rapport

Beste [redacted],

Op basis van hetgeen we gisteren met gemeente en RCE bespraken, hebben we het concept rapport aangepast en verder aangevuld met inleiding, noten en beeldverantwoording.

Wat ons betreft hebben we nu een compleet concept, dat we na de vakantie (half augustus) eventueel nog kunnen aanpassen.

<https://we.tl/t-J3q6O3jU8T>

[redacted]

Met vriendelijke groet,

STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

Vennebroek, Hoofdweg 255

9765 CH Paterswolde

050-3080100

www.steenhuismeurs.nl

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: Re: Definitief concept rapport Cultuurhistorische analyse Parkhaven
Datum: donderdag 16 juli 2020 13:18:06
Bijlagen: [20200715 PARKHAVEN CULTUURHISTORIE LOW RESS.pdf](#)

Beste allen,

In navolging op ons overleg van gisteren, treffen jullie bijgaand de presentatie van CULDInbo aan.

Van: [redacted]
Datum: zondag 12 juli 2020 om 13:35
Aan: "[redacted]@rotterdam.nl>," [redacted] cultureelerfgoed.nl"
 <[redacted] cultureelerfgoed.nl>," [redacted] cultureelerfgoed.nl"
 <[redacted] cultureelerfgoed.nl>," [redacted]@rotterdam.nl>," [redacted]@rotterdam.nl>,"
 "[redacted]@rotterdam.nl>
CC: [redacted] >," [redacted]
 [redacted]
Onderwerp: Definitief concept rapport Cultuurhistorische analyse Parkhaven

Beste allen,

Bijgaand de link voor het downloaden van het definitief concept rapport Cultuurhistorische analyse Parkhaven nav ons overleg van donderdag jl.

Volgende afspraak is op woensdag 15 juli a.s. om 14.00 – 15.30 uur.

Locatie : Gebouw De Kroon
 Schiedmond 20-22. Rotterdam

Note: Voor degene die niet eerder in onze projectruimte zijn geweest, kunnen het beste even mij bellen dan wordt je beneden opgehaald

Telefoon [redacted]

CuldInbo zullen hiervoor verbeeldingen – zichtpunten maken om zodoende de uitgangspunten van de rapportage te vertalen naar het plan.

Op de locatie is ook de maquette van het plan aanwezig.

Tot woensdag

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steenuismeurs.nl>

Datum: vrijdag 10 juli 2020 om 22:49

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]@steenuismeurs.nl>

Onderwerp: concept rapport

Beste [REDACTED],

Op basis van hetgeen we gisteren met gemeente en RCE bespraken, hebben we het concept rapport aangepast en verder aangevuld met inleiding, noten en beeldverantwoording.

Wat ons betreft hebben we nu een compleet concept, dat we na de vakantie (half augustus) eventueel nog kunnen aanpassen.

<https://we.tl/t-J3q6O3jU8T>

[REDACTED]

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

STEEN
HUIS
MEURS

[REDACTED]
STEENUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

Vennebroek, Hoofdweg 255
9765 CH Paterswolde
050-3080100
www.steenuismeurs.nl

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: Re: Definitief concept rapport Cultuurhistorische analyse Parkhaven
Datum: donderdag 16 juli 2020 13:23:04

Beste allen,

Het kan zijn dat het bestand bij sommige niet doorkomt ivm de grootte van het bestand.

Onderstaand een link om het bestand te downloaden.

<https://we.tl/t-yKCOVG9H0I>

[REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Parkhaven
Datum: donderdag 27 augustus 2020 14:21:52
Bijlagen: [image001.png](#)

Beste [REDACTED]

Voor mij geen bezwaar, ik weet niet of [REDACTED] en [REDACTED] al hebben gereageerd en hierin staan. Hoop dat we dit snel kunnen organiseren vanwege de tijdsdruk op het project.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Gemeente Rotterdam
 Stadsontwikkeling
 BWT | Monumenten en Cultuurhistorie
 De Rotterdam, Wilhelminakade 179
 Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam
 Telefoon 06-[REDACTED]
 Website www.rotterdam.nl/monumenten

Van: [REDACTED]@steenuismeurs.nl>

Verzonden: maandag 24 augustus 2020 14:31

Aan: [REDACTED]cultureelerfgoed.nl; [REDACTED]cultureelerfgoed.nl; [REDACTED]

[REDACTED] <[REDACTED]rotterdam.nl>

CC: [REDACTED]@steenuismeurs.nl>

Onderwerp: Parkhaven

Beste [REDACTED]s) en [REDACTED]

De afronding van ons onderzoek Parkhaven was nog niet helemaal uitgekristalliseerd voor de vakantieperiode.

Ik heb met de opdrachtgever het volgende afgesproken:

- Wij maken naast het cultuurhistorisch onderzoek (met waardering) een separaat en beknopt transformatiekader.
- Voor dat transformatiekader willen wij graag overleg kunnen voeren met gemeente en RCE (met jullie dus), zonder ontwerpers en opdrachtgevers erbij
- We laten jullie graag reageren op het concept en sturen het resultaat naar de opdrachtgever.

Dit geeft ons de ruimte om een product te maken, dat onafhankelijk van de voorgestelde ontwikkeling blijft.

Graag hoor ik of jullie beschikbaar zijn om met ons (via TEAMS) een afspraak te plannen over de opzet van het transformatiekader (en input te geven hiervoor) en vervolgens in een schriftelijke ronde te reageren op de concept uitwerking.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

Vennebroek, Hoofdweg 255
9765 CH Paterswolde
050-3080100
www.steenhuismeurs.nl

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Parkhaven
Datum: woensdag 2 september 2020 8:35:47

Beste [REDACTED] en [REDACTED]

Dank voor de snelle reacties! We spreken elkaar 10 september tussen 12 en 13 uur via Teams. Uitnodiging is al in de mail.

Tijdens die sessie willen we jullie kort een kleine aanvulling op de analyse laten zien (parkhavenstrook i.r.t. de euromast) – vanwaar uit we opnieuw een transformatiekader voor de Parkhavenstrook formuleren. Graag willen we volgende week jullie feedback en input, om daarna vlot tot een concept te komen. Dat willen we via de mail aan jullie voorleggen en sturen we pas dan naar de opdrachtgever. Dit is het ideale scenario. Als we volgende week tot de conclusie komen dat er nog een extra slag nodig is – dan passen we het schema daarop aan.

Groeten,

[REDACTED]

STEEN
HUIS
MEIJRS

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: Transformatiekader Parkhaven
Datum: woensdag 9 september 2020 9:33:16

Beste [REDACTED] en [REDACTED]

Downloadlink: <https://we.tl/t-GXwgifYFdg>

Donderdag spreken we elkaar over de Parkhaven. We sturen jullie hierbij een nieuw concept, dat we met jullie willen bespreken – en dat nog niet verder is verspreid.

Dat geeft ons de ruimte om met elkaar het cultuurhistorisch kader te finetunen, voordat het aan de opdrachtgever wordt voorgelegd.

Na de zomer hebben we het volgende gedaan:

- We hebben de analyse (in deel 1) iets uitgebreid, voor wat betreft de ruimtelijke relatie van de Euromast en de Parkhavenkade.
- Vervolgens hebben we het transformatiekader helemaal herschreven, door de 11 punten van de waardering te 'vertalen' naar uitgangspunten voor transformatie – inclusief de maximale bebouwingscontour en aanvullende randvoorwaarden.

Ten opzichte van de stukken van voor de zomer is het volgende veranderd:

Deel 1: cultuurhistorisch onderzoek en waardenstelling

Toevoeging:

- p. 70-73: uitwerking van het grondvlak van de Euromast: de parkhavenkadestrook als een lappendeken van tuinen en ruimten, later plantsoen.
- p. 82-85: de cultuurhistorische waarden van de Parkhavenkade in 11 punten. Punt 10 (grondvlak van de Euromast) is toegevoegd. Reactieslag op de overige punten.

Deel 2: transformatiekader

Dit document is nieuw, het bestaat uit:

1. herhaling cultuurhistorische waarden van de Parkhavenkade (11 punten)
2. Uitgangspunten voor transformatie: de 11 punten vertaald in uitgangspunten transformatie (steeds vetgedrukt)
3. Randvoorwaarden voor transformatie: verdere uitwerking voor landschap, stedenbouw en architectuur
4. Ontwerpprincipes: 3 voorbeelden van nieuwbouw vanuit de uitgangspunten en randvoorwaarden.

Donderdag willen we beide stukken graag met jullie bespreken, met uiteraard een nadruk op het transformatiekader. Of heel concreet:

- Zijn beide stukken (deel 1 en deel 2) consistent?
- Zijn de uitgangspunten en randvoorwaarden duidelijk, toereikend en praktisch bruikbaar?
- Zijn er ergens omissies, gaan we ergens te ver of juist niet ver genoeg?
- Is het wel of niet goed om die ontwerpprincipes toe te voegen (ze komen in de plaats van referentiebeelden, die we in andere transformatiekaders gebruiken). Ze laten bovendien goed

zien dat de envelop voor de zoeklocaties (stippellijn) slechts zeer beperkt met bebouwing kan worden gevuld (rood), vanwege alle randvoorwaarden).

- We vinden het moeilijk om de maximale bouwhoogte vooraf te kwantificeren. Hoeveel lucht is er nodig om het kraaiennest vrij en uitrijzend boven de rest te ervaren? We hebben de maximale hoogte nu ingeschat (deel 1, p. 10-11, stippellijn), maar zouden eigenlijk het onderzoek van Van Traa uit 1958 overnieuw moeten doen (zie deel 1, pagina 68-69) om dit verder te onderbouwen. Vinden jullie het nu afdoende neergezet.

- Als we alle gewaardeerde zichtlijnen respecteren, dan is er weinig bouwplot tussen de Westzeedijk en de Euromast. Is het denkbaar om het gele vlakje (p. 12) toe te voegen? Dan verdwijnt de zichtlijn op maaiveld vanaf de Coolhaven, maar blijft het zicht vanaf de Parkhavensluizen en het Droogleever Fortuynplein op (de onderkant) van de Euromast wel bewaard?

- Is er ruimte om de bebouwingsruimte te verruimen (we zien de bui al hangen)? Bijvoorbeeld in optie 1, rechter bouwvlak tussen de Euromast en de Maas: zou dat een substantieel groter volume kunnen worden, à la de parkflat?

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

STEEN
HUIS
MEURS

[Redacted address line]

STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

Vennebroek, Hoofdweg 255

9765 CH Paterswolde

050-3080100

www.steenhuismeurs.nl

Van: [redacted]
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: RE: finale versie masterplan Parkhaven
Datum: dinsdag 15 september 2020 13:15:29

Hallo [redacted]
Het lukt ons niet om dit stuk te downloaden. Kun je het ons op een andere manier sturen?
Groet [redacted]

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@rotterdam.nl]
Verzonden: maandag 14 september 2020 16:29
Aan: [redacted]
Onderwerp: finale versie masterplan Parkhaven

Hoi [redacted] en [redacted]
Hierbij de laatste versie van het masterplan, zoals dat vandaag aan mij is doorgezonden.

<https://we.tl/t-NBBHgCzM8C>

Hartelijke groet,

[redacted]

[redacted]
Gemeente Rotterdam
Stadsontwikkeling
BWT - Monumenten en Cultuurhistorie
De Rotterdam, Wilhelminakade 179
Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam
☎: 06-[redacted]
🌐: www.rotterdam.nl/monumenten

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: WeTransfer
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: [REDACTED] rotterdam.nl heeft je bestanden gestuurd via WeTransfer
Datum: woensdag 16 september 2020 9:07:05

[REDACTED] rotterdam.nl
heeft je bestanden gestuurd

1 item, 119 MB in totaal · Verloopt op 23 september 2020

Beste [REDACTED]

Hierbij herkansing voor de laatste versie masterplan Parkhaven,

Groet [REDACTED]

Download je bestanden

Download link

<https://wetransfer.com/downloads/0575b8ed93b6aff2fff7cf54e507532120200916070609/7a15803cf29ff6a5148e6f0b2e345dfb20200916070641/586b2a>

1 item

20200730_Parkhaven Masterplan Book_JULI_LOSSE PAGINA_LOW
RESS.pdf
119 MB

Voeg noreply@wetransfer.com toe aan [je contactpersonen](#) zodat je zeker weet dat onze emails aankomen.

[Over WeTransfer](#) · [Help](#) · [Algemene voorwaarden](#) · [Deze transfer rapporteren als spam](#)

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]@steenhuismeurs.nl)
Cc: [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] ([REDACTED]@rotterdam.nl)
Onderwerp: Reactie transformatiekader Parkhaven deel 2.docx
Datum: woensdag 16 september 2020 20:47:32
Bijlagen: [Reactie transformatiekader Parkhaven deel 2.docx](#)

Beste [REDACTED],

Hierbij nog onze reactie op de concept stukken die jullie ons hebben toegelicht.
Enigszins staccato, vanwege de korte termijn.

Vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Reactie transformatiekader Parkhaven deel 2.docx
Datum: donderdag 17 september 2020 10:12:53

Beste [REDACTED]

Dank voor deze reactie, we kunnen er mee aan te slag, maar hebben nog twee vragen.

We leiden uit het commentaar af dat de bebouwingsmogelijkheden op de Parkhavenstrook in drie stappen in het transformatiekader moeten worden behandeld.

Stap 1: op basis van de zichtlijnen een zoekgebied bepalen, zoals we dat al min of meer hadden gedaan.

Stap 2. Op basis van jullie opmerkingen over massa en grondvlak een verdere inkadering over hoe de massa zich tot de Euromast biotoop dient te verhouden,

Stap 3. Nadere eisen aan de uitwerking om de nieuwbouw (zoals die al in het transformatiekader zitten).

Vraag 1:

wat betreft dat zoekgebied voor bebouwing: wij hadden een mogelijkheid om een smal accent boven de boomrand te plaatsen, ondergeschikt aan de Euromast. Klopt het dat jullie dit niet zien zitten en willen dat de bebouwing geheel onder de parkrand blijft? (want je zegt: vanuit het park zie je een gesloten parkrand, met op de 2^e lijn alleen de euromast). Dat zou betekenen dat we het zoekgebied (op basis van de zichtlijnen) in de hoogte moeten beperken tot de boomtoppen.

Vraag 2:

wat betreft massa-grondvlak. In de aanvullende analyse stellen we dat de hele parkrand in feite het grondvlak van de Euromast is – en dat de programmering van die strook in de loop van de tijd is veranderd, maar de constanten zijn: openheid, groen karakter en ruimtelijke samenhang. zijn Begrijpen we het goed dat we de opmerkingen over grondvlak en massa moeten interpreteren dat de hele parkhavenzone (tussen kade en tunneltraverse) het grondvlak van de Euromast is, en dat toe te voegen massa's de openheid, het groene karakter van de strook en de ruimtelijke samenhang moeten borgen? Dat betekent dat we mogelijke grondvlakken niet letterlijk uittekenen, maar dat we wel heel duidelijke criteria aangeven waarop zowel het grondvlak als de massa moeten worden getoetst – namelijk behoud samenhang, openheid en groene karakter van de hele strook.

We willen graag een aangepaste versie van delen 1 en 2 (met in rood de wijzigingen) vandaag of morgen aan jullie voorleggen. Het zou fijn zijn als we over deze punten even kunnen overleggen – zodat er zo min mogelijk ruis in het stuk komt. ik ben goed telefonisch bereikbaar op [REDACTED] of [REDACTED].

Groet,

[REDACTED]

Van: [redacted] <[redacted]@cultureelerfgoed.nl>

Verzonden: woensdag 16 september 2020 20:48

Aan: [redacted]@steenhuismeurs.nl>

CC: [redacted] <[redacted]@cultureelerfgoed.nl>; [redacted]

([redacted]@rotterdam.nl) <[redacted]@rotterdam.nl>

Onderwerp: Reactie transformatiekader Parkhaven deel 2.docx

Beste [redacted],

Hierbij nog onze reactie op de concept stukken die jullie ons hebben toegelicht.
Enigszins staccato, vanwege de korte termijn.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE2: Aangepast Parkhaven
Datum: dinsdag 22 september 2020 10:56:48
Bijlagen: [image001.png](#)

Beste [REDACTED] en [REDACTED],

Ik heb een aantal opmerkingen naar aanleiding van de eerdere reactie van de RCE en de aanpassingen naar aanleiding hiervan.

Belangrijk vind ik dat we vasthouden aan wat is afgesproken bij de opdracht. De analyse en het kader worden in alle vrijheid opgesteld door SteenhuisMeurs en de (diverse) adviseurs gebruiken dit bij het opstellen van hun advies. De adviseurs hebben de vrijheid zelf strenger of vrijer te kijken naar deze analyse en het kader, maar zullen dit dat moeten beargumenteren bij hun advies.

In de reactie van de RCE lees ik nu sterk een advies en stellingname, die doorwerkt in de aanpassingen. Dit vind ik niet juist. Net zoals we niet willen dat de ontwikkelaar het kader ruimer maakt, zo moeten wij het niet strenger maken. Dit past niet bij de lijn die we hebben ingezet en waarvoor we ook vanuit de drie partijen samen de opdracht hebben geformuleerd. In de nieuwe versie is dit nu overgenomen, maar het gaat mij niet om een compromis stuk, maar een analyse en een kader vanuit de expertise van een extern deskundige.

De reacties dienen mijns inziens alleen om zaken te verhelderen zodat duidelijk is waar de geformuleerde kaders vandaan komen. Voor mij blijft dus het zoekgebied gehandhaafd, zoals dit in de eerste versie is geformuleerd, met daarbij verduidelijkingen en dat het hier gaat om een zoekgebied dat niet 100% benut kan worden.

Deel 1

In deel 1 is bij punt 8 nu toegevoegd: "Te borgen waarden: a) de markante vrije ligging langs de Maasoever en de gave relatie met de omgeving (zoals beschreven in de aanwijzing tot rijksmonument)"

Als je dit strak leest is er helemaal niets mogelijk. Dit is niet in lijn met eerdere bevindingen en de rede van het onderzoek en definiëren van een zoekgebied. Het letterlijk opnemen van de waardering is hier niet de juiste invulling. Volgens mij zou hier eerder iets kunnen staan in de trant van:

Voldoende ruimte om de entree dient behouden te blijven om de mast vrij genoeg te houden van eventuele nieuwe ontwikkelingen.

Verder heb ik geen commentaar op de overige wijzigingen.

Deel2

De opmerking bij punt 8 van de cultuurhistorische waarden geldt ook hier.

p.8, en ook latere tekeningen van het zoekgebied. De afknotting van de gele zone is nu vreemd. Ik vond de oorspronkelijke opzet duidelijker. De zichtlijn van de Coolhaven is minder belangrijk dan de overige (goed om niet allemaal gelijk te waarderen) en zou eventueel een ruimer zoekgebied opleveren. Deze behouden gelijk eerste versie.

De eis dat alle bebouwing onder de boomrand moet blijven is nieuw, en niet in lijn. Daarbij komt dat dit nu ook niet overal het geval is, op bepaalde plekken is ook bebouwing te zien. Ik vind het een advies dat je kan geven dat het wenselijk is. SteenhuisMeurs heeft aangegeven dat wel incidentele bebouwing zichtbaar kan zijn, los staand en in tweede lijn. Dit handhaven als mening van de onafhankelijke expert.

p.9 de nieuwe toevoeging "...waar alleen de Euromast als een accent bovenuit steekt. Er ontstaat geen schaduw in het park ten gevolge van bebouwing. Bouwinitiatieven aan de Parkhaven zijn niet zichtbaar vanuit het Park." Is een toevoeging die niet past, evenals de doorhaling van het volgende "Eventueel boven de parkrand oprijzende bebouwing is denkbaar als solitair(e) element(en), op ruime afstand van de Euromast en op de 'tweede lijn' achter de parkrand.". Dit is een mening van de RCE, die ik respecteer, maar deze wijkt af van wat SteenhuisMeurs eerder als kader vanuit zijn positie van onafhankelijk expert heeft aangegeven. Handhaaf hier de oorspronkelijke tekst.

Wat betreft de laatste opmerking voor nog een toevoeging vind ik deze te stellig en niet passen bij het aangeven van een zoekgebied. Het benoemen van een enveloppe vind ik te veel, omdat er volgens

mij ook mogelijkheden zijn die hogere elementen toe laten. Ik kan me wel goed vinden in dat het zoekgebied geen volumestudie is. Daarbij is het belangrijk om te blijven benadrukken dat het hierbij ook niet gaat om een 100% te bebouwen gebied en dat hierbinnen ook voldoende ruimtelijke kwaliteit dient te worden gerealiseerd.

Binnen dit zoekgebied gaat het om de inpassing van nieuwe initiatieven in het ensemble van de Euromast en het grondvlak (de groene strook van de Parkhaven).

Het zoekgebied is nadrukkelijk geen volume studie.

Het zoekgebied is geen indicatie van het totaal te realiseren bouwvolume, hierbinnen dient de nodige ruimte te worden opgenomen om voldoende ruimtelijke kwaliteit te realiseren.

Versterking van de ensemblewaarden, waarbij de kwaliteit...

p.10 het weglaten van de haakjes maakt het gegeven solitair belangrijker en krijgt een andere lading. Volgens mij bedoelde SteenhuisMeurs hier een nuancering aan te brengen. Het belangrijkste is dat de Euromast een baken blijft. De solitaire positionering is een minder belangrijk gegeven. Door het weglaten van de haakjes lees ik dat gestuurd wordt op het open houden van het gebied, wat niet in lijn is met een ontwikkelkader. Ik zie graag dat SteenhuisMeurs hier zelf aangeeft wat zij willen dat hier staat en dit eventueel nog verduidelijken.

p.12 De begrenzing van het zuidelijk zoekgebied, naar de Maas toe is niet helemaal duidelijk. De zichtlijnen die de lange kant bepalen geven een heldere afbakening, maar de keuze van de koppen lijkt hier open. Is hier iets over te zeggen?

p.15 Bij Architectuur eerste deel doorgehaald, de rede is voor mij onduidelijk.

Tot slot wil ik benadrukken dat ik de mening van de RCE zeer waardeer en belang hecht aan het advies van de RCE. Daarnaast vind ik het echter ook heel belangrijk dat deze analyse en het kader duidelijk het resultaat zijn van het onderzoek van een onafhankelijk expert die hier in alle vrijheid zijn werk heeft kunnen doen en dat later door niemand ter discussie kan worden gesteld als dat hiermee gestuurd is.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

[Redacted name]

Gemeente Rotterdam
Stadsontwikkeling
BWT | Monumenten en Cultuurhistorie
De Rotterdam, Wilhelminakade 179
Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam
Telefoon 06-[Redacted]
Website www.rotterdam.nl/monumenten

Van: [Redacted] <[Redacted]@cultureelerfgoed.nl>

Verzonden: maandag 21 september 2020 17:38

Aan: [Redacted]@steenhuismeurs.nl>; [Redacted] [Redacted]

<[Redacted]@cultureelerfgoed.nl>; [Redacted] [Redacted] <[Redacted]@rotterdam.nl>

CC: [Redacted]@steenhuismeurs.nl>

Onderwerp: RE: Aangepast parkhaven

Beste [Redacted],

We hebben de wijzigingen bekeken en zouden dit graag toegevoegd zien i.v.m. de helderheid:

Blz 9 deel 2b Toevoegen het gearceerde deel

Binnen dit zoekgebied gaat het om de inpassing van nieuwe initiatieven in het ensemble van de Euromast en het grondvlak (de groene strook van de Parkhaven).

Het zoekgebied vormt de envelop waarbinnen stedenbouwkundige studies passende massa's moeten genereren op basis van de in dit rapport opgestelde waarden en kaders.

Het zoekgebied is nadrukkelijk geen volume studie.

Versterking van de ensemblewaarden, waarbij de kwaliteit...

Groet, [REDACTED]

Van: [REDACTED]@steenhuismeurs.nl]

Verzonden: donderdag 17 september 2020 19:28

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: Aangepast parkhaven

Beste [REDACTED]

en [REDACTED]

Op basis van jullie feed back (dank!) hebben we beide rapporten andermaal aangepast. De wijzigingen zijn allemaal in rood weergegeven in de pdf, zodat jullie gemakkelijk kunnen zien hoe we met de opmerkingen zijn omgegaan.

<https://we.tl/t-8RCZSwxyX5>

Hieronder een overzicht, in deel 1 gaat het om enkele toevoegingen (ensemble van Euromast en parkhavenzone), deel 2 zet nu in op behoud uitzicht vanuit het park, bepaling van bouwvolumes als deel van de groene zone + het ensemble van de Euromast.

Wij volgen hierbij jullie suggestie. Zelf hadden/hebben we het idee dat in de context van Rotterdam een accent boven de parkrand wel mogelijk zou kunnen zijn, mits de positie van de Euromast niet wordt verzwakt. Mogelijk melden we dit ook in een adviesbrief over het transformatiekader nog wel duidelijk aan opdrachtgever. Voor nu is het belangrijk dat jullie akkoord zijn met dit kader, want als dat zo is, maken we alle wijzigingen zwart en sturen we het rapport naar de opdrachtgever.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Deel 1

p. 77: toonbeeld wederopbouw en federation of great towers

p. 79: stedenbouwkundige waarde Euromast

p. 84: toevoegingen aan punt 6 en 8

p. 85. Idem punt 10

deel 2: transformatiekader

p. 3. Inleiding: gericht op wonen, uitleg 3-stappen voor bebouwing: enveloppes, massa en

uitwerking.

p. 6. toevoegingen aan punt 6 en 8

p. 7. Idem punt 10

p. 8. Zoekgebieden laag gehouden, onder de parkrand.

p. 9. Uitgangspunten nieuwbouw: allerlei toevoegingen en doorhalingen

p. 10-11. Aanvullingen op punt 10.

p. 12. Extra zoekgebied verkleind; toevoeging over oriëntatie op Droogleever Fortuynplein

p. 15. Randvoorwaarden: toevoeging over ensemble Euromast; doorhaling opmerkingen over hoogte (niet meer aan de orde)

p. 16. Hoofdstuk 4, met die oplossingsrichtingen, hebben we weggehaald.

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: parkhaven
Datum: dinsdag 22 september 2020 21:03:26

Beste allen,

Naar aanleiding van de mail van [REDACTED] het volgende:

Na onze sessie op 10 september hebben wij feedback gekregen op het concept transformatiekader. In grote lijnen is dat een nadere doorwerking en precisering van de uitgangspunten zoals we die al hadden geformuleerd. Eén punt was voor ons nieuw: de wens van de RCE om bouwinitiatieven op de Parkhavenkade nergens boven de boomrand van het Park uit te laten steken. Daarmee komen dan ook de opmerkingen over het vormgeven van hogere bebouwing en het hoofdstuk 4 met opties te vervallen.

Vanuit onze ambitie om een kader te maken dat op instemming van RCE en gemeente kan rekenen hebben we dit aangepast. Daarbij meldden we (telefonisch aan [REDACTED] [REDACTED]) dat voor ons een hoger accent op zich wel denkbaar is (onder strenge voorwaarden), en dat we dat wellicht in een adviesbrief aan onze opdrachtgever zouden willen melden. Ooit was het park de buffer tussen de gegoede stad ten oosten en de havens van Delfshaven ten westen van het Park. Tegenwoordig zijn die havens gedomesticeerd en is het niet vreemd dat ook de westelijke parkrand (op de tweede lijn) transformeert, zoals dat eerder met de oostelijke en noordelijke rand gebeurde. Daarbij moet dan uiteraard de Euromast wel het dominante element blijven.

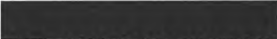
Inmiddels heeft [REDACTED] [REDACTED] zijn opvatting over die bouwhoogte geuit, waarbij hij zowel inhoudelijke reageert als formeel – door te benadrukken dat het een onafhankelijk stuk van ons bureau is. Met het verschil in feedback van Rce en gemeente wordt het ingewikkeld om een unaniem ondersteund transformatiekader op te stellen. [REDACTED] geeft ook aan dat dit op zich geen probleem hoeft te zijn, wanneer ieder zijn rol pakt: wij voor het opstellen van het kader, de gemeente en de Rce om zich daartoe te verhouden in een eigen advies. Het voordeel van deze werkwijze is voor ons dat we niet in de wat vreemde situatie terecht komen dat we een kader opstellen en tegelijk daar in een briefadvies van af wijken (een soort side letter).

In de situatie waarin we nu terecht zijn gekomen, zouden wij graag de suggestie van [REDACTED] willen volgen. Dat betekent: het overnemen van alle verduidelijkingen en aanscherpingen op de tekst + het terugdraaien van het punt over de hoogte van het zoekgebied, inclusief de opmerkingen over de uitwerking van hogere volumes en het hoofdstuk met de ontwerpopties. Omdat we later in deze week krap in de tijd zitten, hebben we het rapport in die zin al voorbereid. Ik zou het graag woensdag met jullie delen, inclusief een lijst waarop alle wijzigingen t.o.v. het rode rapport zijn opgenomen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

 STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

Vennebroek, Hoofdweg 255

9765 CH Paterswolde

050-3080100

www.steenhuismeurs.nl

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: Parkaven: cultuurhistorisch onderzoek en transformatiekader definitief
Datum: woensdag 23 september 2020 16:38:45

Beste allen,

Hierbij stuur ik de link naar het definitieve rapport: <https://we.tl/t-pkPMIANrIL>

Ik stuur dit resultaat eind van de middag naar de opdrachtgever.

Voor de volledigheid heb ik hieronder een overzicht opgenomen van de laatste wijzigingen die we in het stuk hebben doorgevoerd.

Nogmaals veel dank allemaal voor de reflectie en input. We vonden het een raar en ingewikkeld proces, vervelend getimed vooral (in de fase waarin het project zich nu bevindt) – maar daarom extra fijn om daar zo met jullie aan te kunnen werken!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Alle wijzigingen ten opzichte van de vorige versie (met rode tekst) staan hieronder op een rij.

-
Deel 1

-
Deel 1. p. 77 (redactie)

De Euromast is een icoon op Rotterdams en internationaal niveau. **De toren Het** is aangewezen als één van de 180 toonbeelden uit de Wederopbouwperiode en maakt deel uit van de World Federation of Great Towers. **Deze organisatie verenigt ,waarin** de 37 hoogste en meest belangwekkende torens van de wereld **zijn vertegenwoordigd**, waaronder **ook** de Eiffeltoren en het Empire State Building.

Deel 1. p. 79 (redactie)

Vanwege de betekenis als oriëntatiepunt in het stadssilhouet van Rotterdam heeft de uitzichttoren een hoge stedenbouwkundige waarde en ensemblewaarde. **Hierin ,waarin** spelen de hoogte, de hoofdvorm, **en** de markante vrije ligging langs de Maasoever alsmede de nog gave relatie met de omgeving waarop de mast vrije uitzichten geeft, zoals het 19e-eeuwse stadspark en het knooppunt van verkeerswegen, een rol **spelen**'.

Deel 1. p. 81, 2^e kolom, na tussenkopje (eerdere opmerking Rce over bezoekersbeleving)

De Euromast, de parkrand en de haven zijn de beeldbepalende elementen van de Parkhaven. De Parkhavenstrook is de voortuin van de Euromast – en daarmee sterk met het monument verbonden. **Bezoekers van de Euromast komen meest via de Parkhavenkade naar de toren, ze lopen dan via de groenstrook naar de entree, met uitzicht op het groen en de Parkhaven.**

Deel 1. p. 84, punt 6 (redactie)

De ventilatie- en entreegebouwen markeren, **de entree tot de stad** vanaf de rivier, vanwege de markante ligging aan de kade en de gelijke vormgeving, **de entree tot de stad**.

Deel 1. P. 84, punt 8 (eerdere opmerking Rce over bezoekersbeleving)

8. Parkhavenkade: het 'adres' van de Euromast

De Parkhavenkade is het adres van de Euromast, met de brug naar het Park als achterom.

Bezoekers bereiken de toren via het plantsoen, met zicht op het groen en de Parkhaven. Vanaf de Westzeedijk en het Droogleever Fortuynplein is de Euromast in zijn geheel te ervaren.

Deel 1, p. 84, punt 8:

Te borgen waarden: a) ~~de markante vrije ligging langs de Maasoever en de gave relatie met de omgeving (zoals beschreven in de aanwijzing tot rijksmonument)~~ voldoende ruimte rondom de entree van de Euromast, om hem vrij te houden van eventuele nieuwe ontwikkelingen, b) de verankering van de Euromast op het maaiveld, in relatie tot de buitenruimte, c) de verbinding over de tunneltraverse naar het park, d) het groene talud van het Maastunnelcomplex en de Parkhavenkade.

Deel 2

Deel 2, p. 3. laatste deel inleiding (verantwoording werkwijze en leeswijzer):

(..) Deel 2, dat hier voorligt, vormt een doorwerking op de waardenstelling tot transformatiekader voor de functie wonen in het gebied. Het kader is door SteenhuisMeurs geformuleerd, met input van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en de gemeente Rotterdam (Monumenten en Cultuurhistorie).

Dit deel 2 bevat vier hoofdstukken. Allereerst worden de aan de Parkhaven te borgen waardes uit deel 1 herhaald. Vervolgens worden deze waardes omgezet in uitgangspunten voor transformatie van de Parkhavenstrook. Hiermee ontstaat een zoekgebied voor bouwinitiatieven, dat verder wordt ingekaderd en verfijnd om nieuwbouw in de omgeving in te kunnen passen. Hierbij is vooral de samenhang tussen Euromast en het groene grondvlak van de Parkhavenstrook van belang. Bouwinitiatieven staan niet aan de kade of naast het park, maar worden onderdeel van het groene plantsoen aan de voet van de Euromast. Hoofdstuk drie beschrijft de nadere randvoorwaarden voor verdere invulling op het gebied van stedenbouw, landschap en architectuur. Tot slot zijn, ter illustratie, enkele bebouwingsopties weergegeven (aanzichten en plattegronden), op basis van dit kader (hoofdstuk 4).

Nadat de te borgen waardes in hoofdstuk 1 van dit transformatiekader worden herhaald, behandelen we de mogelijkheden voor ontwikkeling op de Parkhavenstrook in drie stappen. In hoofdstuk 2 wordt op basis van zichtlijnen het zoekgebied voor bouwinitiatieven aan de Parkhaven bepaald. Daarnaast geldt voor de massa van de bouwinitiatieven en de inpassing in het ensemble van de Euromast en het grondvlak (het plantsoen van de Parkhavenstrook) een verdere inkadering, wat bepaalt hoe de massa zich tot het Euromastensemble dient te verhouden. In hoofdstuk 3 worden nadere eisen voor bebouwing binnen de aangegeven zoekgebieden uiteen gezet.

Deel 2, p. 6, punt 8 (eerdere opmerking Rce over bezoekersbeleving)

8. Parkhavenkade: het 'adres' van de Euromast

De Parkhavenkade is het adres van de Euromast, met de brug naar het Park als achterom.

Bezoekers bereiken de toren via het plantsoen, met zicht op het groen en de Parkhaven. Vanaf de Westzeedijk en het Droogleever Fortuynplein is de Euromast in zijn geheel te ervaren.

Deel 2, p. 6, punt 8:

Te borgen waarden: a) ~~de markante vrije ligging langs de Maasoever en de gave relatie met de omgeving (zoals beschreven in de aanwijzing tot rijksmonument)~~ voldoende ruimte rondom de entree van de Euromast, om hem vrij te houden van eventuele nieuwe ontwikkelingen, b) de verankering van de Euromast op het maaiveld, in relatie tot de buitenruimte, c) de verbinding over de tunneltraverse naar het park, d) het groene talud van het Maastunnelcomplex en de Parkhavenkade.

Deel 2, pagina 8 (zoekgebied bouwinitiatieven)

Tekening aangepast, terug naar de versie van 9 september (bouwhoogte, grondvlak).

Deel 2, p. 9, linker kolom, tweede alinea: (toevoeging Rce)

Binnen dit zoekgebied gaat het om de inpassing van nieuwe initiatieven in het ensemble van de Euromast en het grondvlak (de groene strook van de Parkhaven). *Het zoekgebied vormt de envelop waarbinnen stedenbouwkundige studies passende massa's moeten genereren op basis van de in dit rapport opgestelde waarden en kaders. Het zoekgebied is nadrukkelijk geen volume studie.* Versterking van de ensemblewaarden, waarbij de kwaliteit...

Deel 2, p. 15. Doorhaling weer ongedaan maken (zoekgebied bouwinitiatieven)

De Euromast blijft het hoofdmoment van de Parkhavenstrook. Voor de bouwenvelophe van toekomstige bouwinitiatieven geldt: hoe hoger, hoe slanker, en hoe dichter bij de Euromast, hoe lager.

Deel 2, p. 9, 1^e kolom:

Het zoekgebied voor bouwinitiatieven wordt bepaald door een aantal zichtlijnen, weergegeven op de illustratie links en de tekeningen aan het einde van dit hoofdstuk. Binnen dit zoekgebied gaat het om de inpassing van nieuwe initiatieven in het ensemble van de Euromast en het grondvlak (de groene strook van de Parkhaven). *Het zoekgebied is nadrukkelijk geen volumestudie of indicatie van het totaal te realiseren bouwvolume. Hierbinnen dient namelijk ook de nodige ruimte te worden opgenomen om voldoende kwaliteit in relatie tot het ensemble van Euromast en grondvlak te realiseren.*

Optimalisering van de kwaliteit van de groenstrook kan de ensemblewaarden versterken. Dit is mogelijk in combinatie met het toevoegen van bebouwing, mits deze ontwikkeling de ensemblewaarde en de vrije ligging van de Euromast ondersteunt en niet ondermijnt. Nieuwe bouwinitiatieven zijn een toevoeging aan het plantsoen en richten zich op de continuïteit van dit plantsoen

Deel 2, p. 9, punt 1:

Bij nieuwe ontwikkelingen blijft de parkrand, gezien vanuit het Park, een gesloten front, waar de Euromast als een accent bovenuit steekt. Er ontstaat geen schaduw in het park ten gevolge van bebouwing. Bouwinitiatieven aan de Parkhaven zijn niet zichtbaar vanuit het Park.

Deel 2, p. 9, punt 2. (parkrand en accent op de tweede lijn)

We gaan terug naar de tekst van de versie 9 september:

Bij nieuwe ontwikkelingen blijft de parkrand, gezien vanuit het Park, een gesloten front. [in de toevoeging het woordje alleen weghalen: waar ~~alleen~~ de Euromast als een accent bovenuit steekt]

Vanaf de parkentree bij de Parklaan, het voorplein van Villa Parkzicht en Huis Den Heuvel manifesteert de westelijke parkrand zich als een groen scherm dat de achterliggende stad afdekt. *Eventueel boven de parkrand oprijzende bebouwing is denkbaar als solitair(e) element(en), op ruime afstand van de Euromast en op de 'tweede lijn' achter de parkrand.*

Deel 2, p. 12

Gele flapje linker tekening terug naar hoe het was.

Deel 2, p. 12

Toegevoegd in de tekening: De zuidgrens van het zoekgebied is gebaseerd op het (opgaand) groen op de kop van de groenstrook, voldoende vrije ruimte rond het ventilatie- en entreegebouw (open en groene karakter van setting, zie punt 6) en de zichtlijnen op de Maas.

Deel 2. Hoofdstuk 4

Terugzetten pagina's 16 en 17 van de versie 8 september

Hoofdstuk 4, toevoeging bij optie 1:

De blokken zullen als onderdeel van het park dienen te worden uitgewerkt, bijvoorbeeld door ze op pilotis te plaatsen en de detaillering van de gevels.

 STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

Vennebroek, Hoofdweg 255
9765 CH Paterswolde
050-3080100
www.steenhuismeurs.nl

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 2 oktober 2020 13:38
Aan: 'SecretariaatKasmi'
Onderwerp: RE: verzoek aan Said Kasmi

Dag,
Ik heb inderdaad net met Bas Kurvers gesproken. Was prettig gesprek. Haast is er af, maar ik vind het wel prettig om Said in zijn hoedanigheid als wethouder voor het erfgoed nog even te kunnen spreken. Kan ook volgende week als het nu niet lukt. Kan in 10 minuten.

Met vriendelijke groet, / With kind regards,

[REDACTED]

.....
**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap / Ministry of Education,
Culture and Science**
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed / Cultural Heritage Agency
Smallepad 5 | 3811 MG | Amersfoort
Postbus 1600 / P.O. Box 1600 | 3800 BP | Amersfoort | The Netherlands
.....

[REDACTED]
[REDACTED] cultureelerfgoed.nl
www.cultureelerfgoed.nl
.....

Van: SecretariaatKasmi [mailto:SecretariaatKasmi@rotterdam.nl]

Verzonden: vrijdag 2 oktober 2020 12:51

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: RE: verzoek aan Said Kasmi

Urgentie: Hoog

Goedemiddag,

Ik verneem graag of onderstaande afspraak nog nodig is; na uw overleg met Bas Kurvers.
Ik begreep van [REDACTED] dat het tijdstip – 16.00 uur - al was bevestigd door u.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Secretaresse Said Kasmi

Wethouder Onderwijs, Cultuur en Toerisme

Van: SecretariaatKasmi <SecretariaatKasmi@rotterdam.nl>

Verzonden: vrijdag 2 oktober 2020 12:27

Aan: [REDACTED]@cultureelerfgoed.nl>

Onderwerp: RE: verzoek aan Said Kasmi

Urgentie: Hoog

Geachte [REDACTED],

Bedankt voor uw verzoek. Wethouder Kasmi belt u graag om 16.00 uur. Schikt dat?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Secretaresse Said Kasmi

Wethouder Onderwijs, Cultuur en Toerisme

Van: [REDACTED]@cultureelerfgoed.nl>

Verzonden: vrijdag 2 oktober 2020 10:00

Aan: SecretariaatKasmi <SecretariaatKasmi@rotterdam.nl>

CC: [REDACTED]@rotterdam.nl>

Onderwerp: verzoek aan Said Kasmi

Beste Said,

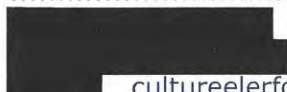
De gemeenteraad heeft de RCE verzocht om te adviseren over de plannen rond Parkhaven/ Euromast. Dat advies ligt er nu en keert zich tegen de plannen in deze vorm. Vanuit de pers (NRC) is er belangstelling om met ons hierover te praten. Er is me veel aan gelegen om in dit lastige traject – voor zover mogelijk - met de gemeente op te kunnen trekken. En ik wil ook graag weten waar jij mee geholpen bent. Kunnen we daar – liefst vandaag- telefonisch contact over hebben.

Vr gr [REDACTED] 06 - [REDACTED]

Met vriendelijke groet, / With kind regards,

[REDACTED]

.....
**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap / Ministry of Education,
Culture and Science**
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed / Cultural Heritage Agency
Smallepad 5 | 3811 MG | Amersfoort
Postbus 1600 / P.O. Box 1600 | 3800 BP | Amersfoort | The Netherlands
.....

cultureelerfgoed.nl
www.cultureelerfgoed.nl
.....

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 13:35
Aan: secretariaatkurvers@rotterdam.nl
Onderwerp: Telegraaf en Ellen Verkoelen

Geachte heer Kurvers,

Ik lees in de Telegraaf dat 50+ raadslid Ellen Verkoelen met de RCE heeft gebeld over ons (niet verzonden) advies Parkhaven.

http://ryx.newsarchive.nl/ryx-art/20201016024420*001*2C4AD1*040F60

Voor de goede orde: ik heb niet kunnen achterhalen met wie ze heeft gebeld. En het is zeker niet onze gewoonte op deze manier informatie te delen, die niet ook al op andere wijze met de gemeente is gecommuniceerd.

Met vriendelijke groet, / With kind regards,

[REDACTED]

.....
**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap / Ministry of Education,
 Culture and Science**

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed / Cultural Heritage Agency

Smallepad 5 | 3811 MG | Amersfoort

Postbus 1600 / P.O. Box 1600 | 3800 BP | Amersfoort | The Netherlands

.....
 [REDACTED]

cultureelerfgoed.nl
www.cultureelerfgoed.nl

.....

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 22 oktober 2020 16:08
Aan: 'SecretariaatKasmi'
Onderwerp: RE: Advies over plan Parkhaven

Het vervolg bespreek ik met Bas Kusters. Het is zeker een optie om daarna nog even met zijn drieën te gaan zitten.

Met vriendelijke groet, / With kind regards,

[REDACTED]

.....
**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap / Ministry of Education,
Culture and Science**
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed / Cultural Heritage Agency
Smallepad 5 | 3811 MG | Amersfoort
Postbus 1600 / P.O. Box 1600 | 3800 BP | Amersfoort | The Netherlands
.....

[REDACTED]
cultureelerfgoed.nl
www.cultureelerfgoed.nl
.....

Van: SecretariaatKasmi [mailto:SecretariaatKasmi@rotterdam.nl]
Verzonden: donderdag 22 oktober 2020 15:58
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Advies over plan Parkhaven

Dank u wel [REDACTED],

Wilt u naast het overleg met wethouder Kurvers ook met wethouder Kasmi contact, of vernemen wij dat daarna?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Secretaresse Said Kasmi
Wethouder Onderwijs, Cultuur en Toerisme
Gemeente Rotterdam
Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Telefoon 010 [REDACTED]
Mobiel 06 [REDACTED]
E-mail SecretariaatKasmi@rotterdam.nl

Let op! Vanaf april 2018 wordt de Coolsingel verbouwd. De toegankelijkheid en bereikbaarheid van het stadhuis is daarom beperkt. Kijk voor actuele informatie op www.decoolsingel.nl.

-
Om toegelaten te worden tot het stadhuis dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs.

Van: [REDACTED]@cultureelerfgoed.nl>

Verzonden: donderdag 22 oktober 2020 15:48

Aan: SecretariaatKasmi <SecretariaatKasmi@rotterdam.nl>

Onderwerp: RE: Advies over plan Parkhaven

Dag

Ik spreek volgende week met dhr. Kusters over Parkhaven. We zullen dan ook even bespreken hoe en met wie we eventueel een vervolg hierop formuleren.

Met vriendelijke groet, / With kind regards,

[REDACTED]

.....
**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap / Ministry of Education,
Culture and Science**
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed / Cultural Heritage Agency
Smallepad 5 | 3811 MG | Amersfoort
Postbus 1600 / P.O. Box 1600 | 3800 BP | Amersfoort | The Netherlands
.....

[REDACTED]
[REDACTED]@cultureelerfgoed.nl
www.cultureelerfgoed.nl
.....

Van: SecretariaatKasmi [<mailto:SecretariaatKasmi@rotterdam.nl>]

Verzonden: donderdag 22 oktober 2020 12:40

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED] Kasmi S. (Said)

Onderwerp: RE: Advies over plan Parkhaven
Urgentie: Hoog

Geachte [REDACTED],

U stuurde gisteren een vergaderverzoek welke ik inmiddels heb geweigerd; zijn agenda laat dat moment niet toe.
Ik verneem graag waarom een nieuw moment met wethouder Kasmi nodig is, dan kan ik het hem voorleggen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Secretaresse Said Kasmi
Wethouder Onderwijs, Cultuur en Toerisme
Gemeente Rotterdam
Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Telefoon 010 2 [REDACTED]
Mobiel 06 5 [REDACTED]
E-mail SecretariaatKasmi@rotterdam.nl

Let op! Vanaf april 2018 wordt de Coolsingel verbouwd. De toegankelijkheid en bereikbaarheid van het stadhuis is daarom beperkt. Kijk voor actuele informatie op www.decoolsingel.nl.

-
Om toegelaten te worden tot het stadhuis dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs.

Van: [REDACTED]@cultureelerfgoed.nl>

Verzonden: woensdag 7 oktober 2020 12:22

Aan: SecretariaatKurvers <SecretariaatKurvers@rotterdam.nl>; SecretariaatKasmi <SecretariaatKasmi@rotterdam.nl>

Onderwerp: Advies over plan Parkhaven

Beste Bas Kurvers en Said Kasmi,

Na intern overleg alhier: we gaan in op jullie vraag om nu even geen advies uit te brengen over het plan Parkhaven (hoewel het al getekend en wel klaar lag). Dat is ook wel logisch omdat het plan zoals we dat kennen nu van tafel is.

Uiteraard vinden we het prettig dat de ontwikkelaars nu terug naar de tekentafel gaan met als (mede)uitgangspunt het cultuurhistorisch rapport van SteenhuisMeurs.
Wel willen we het moment benutten om een kort advies te schrijven op procesniveau.

En ik kom binnenkort graag een keer op de koffie.

Een afspraak kan worden gemaakt via [REDACTED], zie cc.

Met vriendelijke groet, / With kind regards,

[REDACTED]

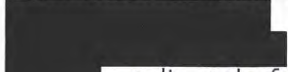
.....
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap / Ministry of Education, Culture and Science

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed / Cultural Heritage Agency

Smallepad 5 | 3811 MG | Amersfoort

Postbus 1600 / P.O. Box 1600 | 3800 BP | Amersfoort | The Netherlands

.....

[cultureelerfgoed.nl](mailto:.....@cultureelerfgoed.nl)

www.cultureelerfgoed.nl

.....

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.

Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.

Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.